

**Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Яңа Иглай авыл жирлеге Советы**

КАРАР

18 июль 2019 ел

№ 99

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органының законнарга һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәру турындагы нигезләмәне
раслау хакында**

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенең жирле үзидарә органы эшен камилләштерү максатларында Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) законнарга һәм муниципаль норматив хокукий актларга үзгәрешләр керту мониторингын үткәру буенча «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставына таянып, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Яңа Иглай авыл жирлеге Советы **КАРАР ЧЫГАРДЫ:**

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке жирле үзидарә органының законнарына һәм муниципаль норматив хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәру турындагы Нигезләмәне расларга.

2. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке жирле үзидарә органына:

үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә әлеге каарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмә үтәлеше өчен жаваплы кешеләрне билгеләргә;

жаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

4. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълумат рәсми порталына (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Нурлат муниципаль районының мәгълумат сайтына урнаштырырга.

5.Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге каар рәсми басылып чыккан көннән ун көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Яңа Иглай авыл жирлеге
Советы рәисе

Ф.С. Гайнуллин

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Яңа Иглай авыл жирлеге
Советының 2019 елның 18
июлендәге 99 номерлы карагы
белән расланган

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органнарын законнарга һәм муниципаль норматив
хокукий актларына үзгәрешләр керту мониторингын үткәрү турыйндағы Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлекенән жирле үзидарә органнары законнарына һәм норматив хокукий актларына үзгәреш керту мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр керту яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тота.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органы мониторинг үткәргәндә Нурлат муниципаль районы Советы, Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының юридик хезмәте (юридик бүлеге) белән хезмәттәшлек итә.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен жаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрунен максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәреш керту яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыклар, бушлыкларны, хокукий җайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының хокукий-норматив базасын системага китерүне тәэмүн итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһәмиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәлелеген арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтижәлелеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

6. Мониторинг үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализ һәм бәяләүне үз эченә ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актлары;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукий актлары, федераль дәрәҗәдәгә башка законга кагылышлы норматив хокукий актлар;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары;

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Яңа Иглай авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, муниципаль актлары.

7. Мониторинг үткәрунен нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр керту

хокукий җайга салу өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларны камилләштерү яки кимчелекләре турында массакүләм мәгълүмат

чаралары мәгълүматы;

гражданнарның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре, шул исәптән үз эченә тубәндәгеләре алган мөрәҗәгатьләр:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукий экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан әзерләнгән муниципаль актларга коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләре;

жирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләрнең, семинарларның, гаммәви тыңлаулар, ижтимагый фикер аlyшуларның һәм башка чараларның йомгаклау документлары керә.

II. Мониторинг үткәру тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары әлеге Нигезләмәнен 4 пунктында күрсәтелгән жаваплы затлар белән үзара бәйләнештә аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәру максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәkle мәгълүмат соратып аlyрга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнен 6 пунктында күрсәтелгән актлар;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәҗәдәге норматив хокукий актларны дәгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);

прокурор актларын анализлау аша башкарьла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәрелгән нормалар ижат итү эше нәтиҗәләрен фиксацияләү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрларын оештыру һәм аlyп бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карапы нигезендә башкарьла торган муниципаль норматив хокукий актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының тубәндәгеләре тәкъдим итүче автоматлаштырылган сервислары кулланыла (контрактлар, аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында закон һәм башка норматив хокукий актларга контролъгә куелган үзгәрешләр турында мәгълүмат керүне;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукий жайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керүне;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенең «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры кilmәve турында мәгълүмат керүне.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукий актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәэмин итү, әлеге Нигезләмәнен 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда тубәндәге критерийлар буенча муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукий актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрне хокукий жайга салуда тулылык; хокук нормалары коллизиясе; юридик-техник характердагы хаталар булу; кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренең мәгънәсен бозу; муниципаль хокукий актны кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу; норматив хокукий актларны куллану практикасы булу; норматив хокукий актларны куллануның бертоорле практикасы булмау; муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлеге; муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндөрү (канәгатьләндөрүдән баш тарту) турында законлы көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

13. Мониторинг нәтижәләре буенча жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль актларны үзгәртүгә китерә торган федераль һәм республика законнарына үзгәрешләр ачыкланган очракта:

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану, яна муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны юридик көч актларына туры китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжы тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, федераль яки республика актын чыгарғаннан соң 30 көн эчендә мониторинг үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданнардан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимиите органнарыннан, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары депутатларыннан кергән мөрәжәгать, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мондый мөрәжәгать һәм мәгълүмат кергән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норма чыгару эшчәнлеге планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт кабул итү, әлеге нигезләмәнен 14 пунктындағы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгән көннән ике айдан да сонга калмыйча үткәрелә.

16. Лица, ответственные за проведение мониторинга, отчитываются перед руководителями органов местного самоуправления о результатах мониторинга не позднее 5 числа месяца, следующего за отчетным.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә:

мониторинг үткәру объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрунен башкаручылары турында мәгълүмат;

мониторинг үткәру чоры турында мәгълүмат;

хокукий жайга салу предметының кыскача характеристикасын, мониторинг үткәру нигезләрен алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат):

хокукий жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яна муниципаль актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;

тиешле хокукий мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукий жайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән мониторинг нәтижәләрене нигезләнгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәрне үз эченә сыйдырырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яна кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган

тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукий актлар регистрына керту өчен жибәрелә.

Әлеге регистрга керту өчен элек анда кертелгән актлар түгел, мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган муниципаль актлар жибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткәрү һәм хокукий иҗат итү эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукий җайга салу өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) затлар жаваплы.

20. Тискәре нәтижәләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга, жәмғиятькә һәм дәүләткә зыян китергән мониторинг нәтижәләре буенча гамәлләр (гамәл кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә органнары житәкчеләре жаваплы.